

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

N.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Morientium Patrona.

S. Mariae Ogniacensi Christus ostendit, quomodo Sanctissima Mater ejus immodicos agere ardore flabellò temperaret. Jacobus de Vitriaco Card. l. 2. c. 3.

Qui diligit, & honorat, Matrem Domini, securè potest à Patre, & Filio ejus, petere misericordiam; cum amotus fuerit à vita: recipietur enim in domo Mariæ. Unde Psalmista dicit Ps. 23. *Domine, dilexi decorem domus tuæ.* Domus ista B. Virgo. Unde *Sapientia edificavit sibi domum.* Prov. 9. Richardus à S. Laurent. l. 2. de laud. Virg.

B. Joanni de Deo B. Virg. in extremo morbo visibilis sudorem absterxit, addens: hæc est hora, quæ devotis meis famulis nunquam deesse soleo. Bollandus 8. Martii.

N.

Nativitas Christi Domini.

B. Virgo illico editum partum, antequam tangeret, adoravit primò, in profunda humilitatis abyssu genuflexa, proclivo corpore super terram. Deinde lætabunda, pariter & tremebunda, suspensò in admiratione animò, cepit in manibus prolem, suscepit ad genua. Sim. Cass. de gest. Salvat. l. 1. c. 4.

Pia mater ejus semper eum parvulum, & magnum, antè adoravit, quàm tangeret. Idem l. 9. c. 34.

Nativitas B. Virginis.

§. I.

Figura.

*E*cce nubecula parva, quasi vestigium, hominis ascendebat de mari. 3. Reg. 8. 44. Revelavit Deus Eliæ; quòd quædam infantula, scilicet B. Maria, per illam nubeculam significata; & instar illius nubeculæ per humilitatem parva; nasceretur de humana natura peccatrice, designatà per mare. Hebr. legit: *parva nubecula acsi esset hominis manus, ascendit.* Quia misericordiæ Mater est, non dedignabitur subire munus angelicum: in manibus portabit filios suos. Arcones in Is. 1. 13. Disc. 2.

Surge, prope amica mea, & veni. Cant. 2. 10. Verba ista profectò deliderantis verba sunt. Tanquam præsentì loquebatur mihi: meque jubebat surgere, & properare, id est, nasci; & hospitium ventris mei cito sibi preparare. S. Rupertus l. 2. hic.

Jam hyems transit &c. Cant. 2. 11. B. Virginis Nativitas gaudium annuntiavit universo Mundo: quia annuntiabat hyemis finem, & initium Veris: finem peccati, & legis veteris; initium gratiæ, ac legis novæ: finem regni diaboli; & initium Regni Christi. de Ponte hic Exhort. 15.

O Rosa! quæ ex spinis, hoc est, Judæis, ortas, & divinâ fragrantia cuncta perfudisti. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. Virg.

In meridiano lumine primus ille parens creatus est ad imaginem Conditoris. Sed ille, tanti privilegii dignitate rejecta, apostata spiritui, falsâ promissione delinitus, inhæsit; & se cum posteritate sua æternæ morti destinavit, & tenebris. Ab illa hora (peccati originalis) tenebræ factæ sunt usque ad Virginem, Nec in-

ventus est aliquis, qui vel exiret de tenebris, vel tenebras dissiparet. At natâ Virgine surrexit aurora: quia Maria, veri prævia luminis, Nativitate sua manè clarissimum serenavit. Hæc aurora, quam sequitur, imò de qua nascitur, Sol justitiæ, solius foli claritati succumbens. Hæc est aurora, quam ille non vidit, quid vidit omne sublime &c. Petrus Dam. l. 40.

Hæc est Aurora, de qua Angelus ad Jacobum Gen. 32. 24. *dimitte me; jam enim ascendit Aurora.* Siquidem per Jacob luctantem cum Angelo, Sancti designantur; qui luctantes cum Domino, precibus, & lacrymis, extorque à Domino Incarnationem Filii sui nitebantur. Sed eorum cœtui respondetur à Domino: *dimitte me &c.* Cesset instantia veltri luctaminis: quia jam lux nascitur, videlicet Virgo, quæ vobis pariet verum Solem. Hailgrinus Card.

§. II.

Nativitas ejus læta, dulcis.

*A*deste gentes omnes, omne hominum genus; omnes cujusvis linguae, & atatis, ac dignitatis: Orbis universi lætitiæ Natalem lætis animis celebremus. S. Joan. Damasc. or. 1. de Nat. Virg.

S. Francisca Romana in festo Nativ. B. Virg. vidit omnes Choros Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum &c. applaudentes, & Deo gratias agentes. Bollandus, 9. Martii.

Credibile est; etiam Abrahæ divinitus præostensum, quòd una filiarum suæ stirpis Dei Filium parturiet. De hac filia Abraham magis, quàm de Isaac, exultavit, & magis ipsam dilexit. Præscius ergo, hanc Virginem, quæ Deum pareret, degeneratione sua processuram; plus de ipsa sola consolatus est, quàm de omnibus filiis, & filiabus, suæ stirpis. &c. Serm. Angel. ad S. Brigittam. fer. 2. Lect. 2. c. 8.

§. III.

Nativitas ejus utilis.

*C*ommoveatur Mundi mare in ipsa enim concha gignitur; quæ cœlitus ex divinitatis fulgetro in utero concipiet, & Christum, ingentis pretii unionem, pariet. Idem ibidem.

O Sanctissima Filia! in maternis ulnis conspicua; rebellibusque Angelis formidabilis. Joan. Damasc. orat. 1. de laud. Virg.

§. IV.

Prærogativæ, honor, Nascentis.

*F*aciamus hominem, ad imaginem similitudinem, nostram &c. Gen. 1. 16. Antiquiorem conditione suâ honorem Adam suscipit. Nondum fingitur lutum, & throno apparatur: *faciamus hominem.* Unigeniti Dei domicilium. Faciamus Adam, à quo alter aliquis Adam Conditor olim, adideat. Non prius est efformatus Adamus, quàm Christi Patris honore fulgeret. Sed prius honore fulsit, quàm prodiret. Maria vel in ipsis cunabilis Mater dicitur: *de qua natus est Jesus.* S. Basilius Seleuc. orat. 1. apud Naxeram tr. de B. Virg.

Vinez

Vinea uberrima ex Anna pullulavit, atque uvam suavissimam protulit; nectar mortalibus fundentem in vitam aeternam. S. Joan. Damasc. orat. 1. de Nat. Virg.

Paulus quidam, homo solitarius; abstinentia, & Sanctimoniam, singularis; in proximo nemore struxerat casam, unde Sacrosancta aedes & conspiceretur facile, & adiretur; quam etiam quotidie adibat. In tugurio suo quotannis vidit ipsa Natali B. Virginis die, quartam ferme vigiliam noctis plurimum labi de caelo ignem, & aequaliter tectum aedis splendore aperire. Diu ignarus, quid fieret, tandem in quiete per noctem coelesti indicio discit, Natalis Deiparae die Domum ejus Natalem anniversariam insigniri flammam. Turfell. hist. Laur. l. 1. c. 17.

September Hebraeis dicitur *Ethaim*, fortitudinis, seu virium, mensis. Appellatur autem sic, ait Pagninus in Lexico, ut ajus Hebraei Doctores, quod in eo nati fuerint fortes Mundi. Hoc mense nata B. Virgo; quae stemma suum à Davide, quod *manu fortem* significat, trahebat. Incert. Auth.

Varia.

Fac nos, obsecramus, in hac sacratissima Nativitate tua mori peccatis, mori Mundo; vivere, & renasci, Deo. Fac, nascatur in nobis per gratiam Jesus; quemadmodum prius in te natus est per fidem, & amorem. Gerson. l. de Nat. B. Virg.

B. Virgo, sicut nullum omnino habuit peccatum, sic nullum Sacramentum, ad illud expiandum, indiguit. Suscepit tamen Sacramentum Baptismi; ut prosteretur Religionem Christianam: item Confirmationem, Eucharistiam; forte etiam extremam unctionem: Confessionem nunquam. Cornelius in Luc. 2. 24.

Scribunt quidam Apostolorum temporibus proximi; quod Christus Petrum, & B. Virginem Mariam, baptizaverit; Petrus vero reliquos Apostolos. Euthymius in c. 3. Joan. Et valde conveniens fuit, ut docet Suar. t. 2. ad 3. p. disp. 18. sect. 3. ut Virgo Sancta baptizaretur à Filio suo Jesu, ad exemplum, aliorum: & quia per Baptismum constituuntur, & signantur membra Ecclesiae à Christo instituta; cujus perfectissimum membrum B. Virgo fuit. Sylveirain Joan. 2. q. 6.

Nives.

In summis, excelsisque, verticibus. Prov. 8. 2. Ecclesia hac proprie adaptat B. Virgini. Unde hoc caput legit in lectionibus festi B. Virginis ad Nives 5. Augusti. Quia ipsa est idea, & exemplar Sapientiae, id est, virtutis, & sanctitatis: tum quia ipsa est Mater aeternae Sapientiae in ipsa incarnata: tum quia Romae se, suamque Sapientiam ostendit, & praedicavit in morte Esquilino; dum illum in summis aestatis caloribus nivibus cooperuit; locumque templo in eo aedificando Liberio Pontifici, & Joanni Patrio, in somnis apparens designavit: in quo tum Deus, Christus, & ipsa, colerentur: tum Martyres, qui in eo plurimi Martyrii lauream consecuti sunt, honorarentur: voluit inter Marty-

res, quasi Martyrum Regina, habitare. Cornelius hic. Vide ibi plura.

Nomen Mariae.

§. I.

Quid significet.

Quae est ista, quae ascendit per desertum? Cant. Singulare prerogativa, & per quandam antonomasiam, Virginis nomen est, quae ascendit. Sicut nomen Filii est, *vir oriens*. Creatura est, ascendens à statu natura in statum gratiae ab ipso Conceptionis instanti; & deinceps omnibus suis aribus usque ad finem vitae semper ascendit; nec ascensum leviter interrumpit. de Pontain Cant. l. 6. Exh. 21.

Et nomen Virginis Mariae. Luc. 1. 27. Maria, vel Hebraice dicitur. *Miriam*, idem est, quod *moriā*, id est, myrrha, vel amaritudo maris. Hebraei enim tradunt, sororem Moysis dictam esse Moriā; eod quod ipsa nascente, coepit amara Pharaonis tyrannis mergendi infantes Hebraeorum. Verum meliore omine, & nutu divino; mutatum est in aliam significationem: nam transitō mari rubro, & mersō Pharaone, dicta est Maria, quasi mara jam, id est, magistra, vel Domina, maris. Sicut enim Moyses virorum, ita Maria foeminarum, Dux fuit in transitu maris rubri. Addit Pagninus in nomin. Hebr. Maria, inquit, interpretati potest pulvis temporanea. Corn in Luc. 1.

Nomen Maria compositum est ex mor, id est, myrrha; & jam, id est, maris; myrrha maris. Cornelius in Ex. 15. 20.

Speciale Maria Domini hoc nomen invenit; quod significat, *Deus ex genere meo*. Dicta sunt & ante Mariae multae: nam & Maria soror Aaron dicta fuit; sed illa Maria amaritudo maris vocabatur. Venit ergo Dominus in amaritudinem fragilitatis humanae, ut conditionis amaritudo dulcesceret, Verbi coelestis suavitate, & gratia, temperata. S. Ambrosius lib. de institut. Virgis c. 5.

Sicut continua respiratio non solum est signum vitae, sed etiam causa; sic Mariae nomen, quod in fervorem, Dei ore assidue versatur; simul argumentum est, quod verè vivant. Simul etiam hanc vitam efficit & conservat; omnemque eis laetitiam, & opem ad omnia, impertitur. S. Germanus Patr. Const. orat. de Deip.

§. II.

Nomen honorificum, reverendum.

Ave gratia plena. Luc. 1. Cur non vocat proprio nomine? quia per antonomasiam nomen intelligitur. 2. Non nominat, propter nominis altitudinem: sicut dicimus, Rex, vel Episcopus, hoc fecit. 3. Quia cum ea, quasi cum cive coelesti, egit. In hac vita habemus nomina, ad evitandam confusionem, & propter intellectus tenuitatem: civibus coelestibus nullum proprium nomen. Stella hic.

Et nomen Virginis Mariae. Luc. 1. 27. Cur duo haec nomina, Virginis, & Mariae, simul conjungit? Indicare voluit: hoc nomen semper cum virginitate, aut certe cum castitate, conjunctum esse debere. Richarous à S. Laur. l. 1. c. 2.

Ecce

Ecce mulier - in civitate peccatrix. Luc. 7. 37. Non dicit, ecce Maria: quia Maria, & peccatrix, non bene conveniunt. Propter huius nominis reverentiam non ausus fuit S. Lucas Mariam, sed mulierem, appellare. Idem ibidem.

Nomen hoc prophetiae germanum est; hoc renascentibus salutare, hoc virginittis insigne, hoc prudentiae decus, hoc indicium castitatis. S. Chrysol. f. 146.

Quis non timeat, Mariam pollutis labiis nominare? S. Bernardinus tom. 3. f. 2.

S. Petri Thomae Patriarchae Constantinopolitani cordi à morte visum insculptum nomen Maria; cujus fuerat magnus cultor. Bolandus 29. Jan.

§. III.

Fugat metum, confortat.

Nè timeas Maria. Luc. 1. 30. Fugatura metum vox Angeli mox praecessit dicens: *nè timeas Maria*: ante causam dignitas Virginis annuntiatur ex nomine. S. Chrysol. f. 142.

Angelus ipsam considerans verbum novitate timentem, dubietatis timore turbatam; statim ad propellendum dubium, & timorem, ipsam iterum allocutus est dicens: *nè timeas Maria*. Sim. Cass. l. 2. de gest. D. c. 4.

Panis quidem ille, quem gustu sentimus, naturali virtute corroborat hominum corda: sed mentes Christianorum Sacrosanctum nomen tuum, ô Virgo, perpetim decantatum confirmat. S. Joan. Damasc. ode 6. de B. Virg.

Gloriosum, & admirabile, est nomen tuum. Quicquid retinent, non expavescent in puncto mortis. S. Bonaventura in Psalterio B. Virg.

§. IV.

Terret demonem, AntiChristum.

Tempore Antichristi nullus audebit Christum, nec Mariam, nominare sub poena mortis. S. Vincentius Ferr. f. 3. D. 2. adv.

Expavescent coeli Reginam Spiritus maligni; & diffugiunt, auditò nomine ejus, velut ab igne. Thomas Kemp. f. 4. ad Novitios.

Omnes demones verentur hoc nomen, & timent: qui audientes hoc nomen Maria statim relinquunt animam de unguibus, quibus tenebant eam. Revel. S. Brigittae. l. 1. c. 19.

§. V.

Salubre.

Dei Matris nomen sit mihi ultimus linguae loquentis motus; ut illud, velut oliva ramum, in ore ferens avolem, & requiescam: quemadmodum columba in salutari arca paradisi. S. Germanus Confl. orat. 6. de Annunt. Virg.

Non est in ullo alio nomine, post nomen superbenedicti Filii sui, tam potens adiutorium: nec est ullum aliud nomen datum sub caelo hominibus, post dulce nomen Jesu, in qua tanta salus hominibus refundatur: quia super omnia Sanctorum nomina, reficit laesos, sanat lan-

guidos, illuminat oculos, penetrat duos, recreat fessos, ungit agonistas, & jugum diaboli extrahit. Idiota contempl. de B. Virg. c. 4.

Mariae nomen dolori peccatorum medetur melius, quam unguenta. Peccator es, ad nomen Mariae confugas: ipsum solum sufficit ad medendum. Nulla enim pestis tam efficax, nulla sic haeret; quae ad nomen Mariae non cedat continuo. Richardus à S. Laur. l. 1. de laud. Virg. ad illud Ecclae. 7. 2. melius est nomen bonum, quam unguenta pretiosa.

O pia, o magna, o multum, amabilis, Maria! tu nec nominari quidem potes, quin accendas; nec cogitari, quin recrees affectus diligentium te: tu nunquam sine dulcedine divinitus tibi insita memoriae portas ingrederis. S. Bernardus deprecatur. ad glor. V. Mariam.

§. VI.

Dulce.

Quae est ista? Cant. Ideò toties in persona Angelorum quaritur, *quae est ista?* eò quod Angeli sumè desideraverint recreari hoc sanctissimo nomine. Richardus à S. Laur. de laud. Virg.

Idcirco huius nominis Maria media longa; ut in ejus nominatione diutius immoremur. Idem ibidem l. 12.

Noli timere, accipere Mariam conjugem tuam. Matth. 1. 20. Angelus volebat efficaciter consolari Iosephum, & turbati cordis tenebra dissipare: idè expressit Sanctissimum nomen Maria. Paolett. f. 28. de Nat. B. Virg.

O.

Obedientia.

Apparuit in somnis Ioseph. Matth. 2. 13. Cur hæc revelatio facta tantum Ioseph, & non B. Virgini? & nè Virgini subtrahatur occasio exercendi actum obedientiae; ad quam ipsa erat paratissima. Sylveira hic.

Missus est Gabriel Angelus &c. Cant. 1. Quemadmodum illa (Eva) per angelicum sermonem seducta est, ut effugeret Deum, praevaricata verbum ejus; ita & hæc per angelicum sermonem evangelizata est, ut portaret Deum, obediens ejus verbo S. Irenaeus l. 5. adv. Hæreses c. 19.

Ecce ancilla Domini. Luc. 1. Quae invitatur ad alta, & ad dominatum; in ancillatum animum convertit. Nihil sibi Virgo retinuit; totam se posuit in divino famulatu: praeterquam obedientiam, non amplius habuit, quod posset obicere. Sim. Cass. l. 2. de gest. D. c. 6.

Dominus tecum. Luc. 1. 28. Cur dixit Angelus, Dominus, & non Deus tecum? Tolemus annot. 70. Angelus intendebat B. Virginem ad consentiendum verbis suis inducere; nomine Domini, tanquam argumentò usus. Si enim Dominus; ei obediendum.

Oratio.

Vulnerasti cor meum in uno oculorum. Cant. 4. 9. Quis unquam ita habuit, ut tu habes, soror mea, sponsa, unum oculorum? de quadam